

**Uçaklarda verilecek yeme içme hizmetlerinin belgelendirilmesinde
Yeni Nesil ÖKC' lerin uçuş esnasında offline olarak kullanılıp
kullanılamayacağı.**

Belge türü	Özelge
Kanun	KATMA DEĞER VERGİSİ MÜKELLEFLERİNİN ÖDEME KAYDEDİCİ CİHAZLARI KULLANMALARI MECBURİYETİ HAKKINDA KANUN
Özelge no	B.07.1.GİB.4.99.16.01-195[1-2015]-3311
Tarih	23.02.2016

T.C.

GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI

BÜYÜK MÜKELLEFLER VERGİ DAİRESİ BAŞKANLIĞI

Mükellef Hizmetleri Grup Müdürlüğü

Sayı : 64597866-195[1-2016]-3311

23/02/2016

Konu : Uçaklarda verilecek yeme içme hizmetlerinin belgelendirilmesinde Yeni Nesil
ÖKC' lerin uçuş esnasında offline olarak kullanılıp kullanılamayacağı.

İlgide kayıtlı özelge talep formu ve ek dilekçenizde; Başkanlığımız ... vergi kimlik numaralı mükellefi olan şirketinizin havaalanlarında yerli ve yabancı havayolu şirketlerine mürettebat ve yolcular tarafından tüketilmek üzere ikram hizmetleri sağlama faaliyetinde bulunduğu, bu faaliyetin dışında uçak içinde yolculara yiyecek ve içecekleri belirli bir bedel karşılığında teslim etmek istediği, teslim aşamasında EFT-POS özellikli yeni nesil ödeme kaydedici cihaz kullanmayı düşündüğü, ancak uçak

havadayken GSM şebekesine erişim olmadığından GİB sunucularına satış bilgilerinin eş zamanlı olarak aktarılamayacağı aktarımın uçak yere indikten sonra yapılacağı belirtilerek, uçak içinde yapılacak teslim ve hizmetlerin belgelendirilmesinde EFT-POS özellikli yeni nesil ödeme kaydedici cihazların çevrim dışı (off-line) olarak kullanılmasının mümkün olup olmadığı ile off-line olarak kullanımının mümkün olmaması durumunda satışların ne şekilde belgelendirileceği hususunda Başkanlığımız görüşü talep edilmektedir.

Bilindiği üzere, 426 sıra no.lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliğinin 2 numaralı bölümünün son paragrafında Vergi Usul Kanununun mükerrer 257'nci maddesiyle Bakanlığımıza tanınan yetkiye dayanılarak *"...satışı yapılan malları aynen veya işlendikten sonra satışını yapanlar dışındaki kimselere satan veya aynı kimselere hizmet veren birinci ve ikinci sınıf tüccarlara (perakende teslimde bulunan veya hizmet ifa eden) Vergi Usul Kanununa göre fatura vermek zorunda olmadıkları mal satışları veya hizmet ifalarının belgelendirilmesinde (06.12.1984 tarihli ve 3100 sayılı Katma Değer Vergisi Mükelleflerinin Ödeme Kaydedici Cihazları Kullanmaları Mecburiyeti Hakkında Kanuna göre kullanmak zorunda oldukları ödeme kaydedici cihazların yerine) "Yeni Nesil Ödeme Kaydedici Cihazları" kullanma mecburiyeti getirilmiştir."* denilmektedir.

Anılan Tebliğin 4 numaralı bölümünün (a) bendinde *"3100 sayılı Katma Değer Vergisi Mükelleflerinin Ödeme Kaydedici Cihazları Kullanmaları Mecburiyeti Hakkında Kanun ve ilgili mevzuatına göre ödeme kaydedici cihaz kullanmak zorunda olan mükelleflerden, faaliyetlerinde seyyar EFT-POS cihazı kullananlar 01.10.2013 tarihinden itibaren yeni nesil ödeme kaydedici cihazlardan EFT-POS özellikli cihazları kullanmak zorundadırlar. Kapsama dâhil olan mükelleflerin, mezkûr tarihten sonra kullandıkları tüm seyyar EFT-POS cihazlarının yeni nesil ödeme kaydedici cihaz özelliği bulunmalıdır. Mükellefler bu tarihten önce de söz konusu yeni nesil ödeme kaydedici cihazları olarak kullanabilirler."* açıklaması yer almaktadır.

Diğer taraftan; Başkanlığımızın <http://www.gib.gov.tr/index.php?id=1427> adresli internet sitesinde yayımlanan Yeni Nesil ÖKC Teknik Kılavuzları (1) ve (2) nin B-Tanımlar ve Kısaltmalar başlıklı bölümünde;

Yeni Nesil ÖKC, GİB Bilgi Sistemi ve üye işyeri anlaşması yapan kuruluşlar ile çevrimiçi çalışabilen IP tabanlı ödeme kaydedici cihaz şeklinde tanımlandıktan sonra, GMP (GİB Mesajlaşma Protokolü), Yeni Nesil ÖKC'ler, çevre birimleri, ÖKC üreticisi TSM' si ve GİB bilgi sistemleri arasındaki güvenli haberleşmeyi ve mesajlaşma yapısını içeren haberleşme protokolleri şeklinde, Mali Raporlar ise, GİB tarafından, Yeni

Nesil ÖKC üzerinden gönderilmesi istenecek her türlü rapor olarak tanımlanmaktadır.

Yine aynı kılavuzların 7/a bölümünde; Yeni Nesil ÖKC'lerin, Z raporlarını, fiş bilgilerini, günlük hafıza bilgilerini, veritabanında tutulan satışlara ait bilgileri ve GİB tarafından belirlenecek diğer verileri GMP'ye uygun olarak ÖKC Üreticisi TSM'si üzerinden GİB bilgi sistemlerine gönderebilecek özelliklere haiz olması gerektiği, 7/c bölümünde, GİB, belirleyeceği verilerin mükellefler veya sektörler bazında anlık olarak gönderilmesini isteyebileceği, 9 uncu bölümünde ise, cihaza ait önemli olayların kayıtları, cihaz içerisinde güvenli bir şekilde tutulabilmesi ve istenildiği durumlarda GMP'de tanımlanan mesaj formatında GİB'e gönderilebilmesi gerektiği ve Yeni Nesil ÖKC'lerdeki önemli olay kayıtlarının hangi güvenlik özelliklerine sahip olacağı tek tek sayılmak suretiyle belirtilmiş ve acil kritiklik seviyesine sahip olay kayıtları anlık olarak GİB bilgi sistemlerine iletilebilmesi gerektiği açıklamalarına yer verilmiştir.

14 üncü bölümünde ise *"...Yeni Nesil ÖKC'lerde çalışacak sektörlerin taleplerine uygun olarak geliştirilecek olan sektörel ek uygulamalar ÖKC üreticilerinin sorumluluğundadır. Bu uygulamalar kullanılmaya başlanmadan önce ÖKC üreticilerinin GİB'e bilgi vermeleri zorunludur. GİB uygun gördüğü takdirde bu uygulamaları değerlendirmeye tâbi tutabilir."* denilmektedir.

Öte yandan; Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı, Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü; 21/01/2014 tarih ve 77 sayılı *"Taşınabilir Elektronik Cihazlar"* başlıklı Genelgesi ile; günümüzde teknolojinin gelişimine paralel olarak, *"Taşınabilir Elektronik Cihazlar (PED-Portable Electronic Device)"* olarak adlandırılan; cep telefonu, tablet bilgisayar, elektronik oyun konsolu, elektronik kitap, MP3 çalar vb. gibi cihazların uçuşlar sırasında kullanım taleplerinin giderek yaygınlaştığı, ilgili hava araçlarının onaylı konfigürasyonunda yer almadığı halde uçuş ekibi veya yolcular tarafından uçuşa getirilen ya da kargonun bir parçası olarak uçuşa dâhil olan, harici batarya gücü veya hava aracından aldıkları güçle çalışabilen elektronik cihazların (PED); artan yolcu talepleri doğrultusunda uçuş emniyeti ile birlikte yolcu ve kargo güvenliğini tehlikeye düşürmeksizin uçuşun her safhasında kullanımına imkan vermek amacıyla gerekli usullerin belirlenmesi amaçlanmaktadır.

Anılan genelgedeki usuller çerçevesinde, hava araçlarında kullanılacak olan her türdeki taşınabilir elektronik cihazların (PED), uçuş emniyet seviyesini olumsuz etkilememesi adına gerekli tüm tedbirlerin alınması hususlarında ilgili havayolu işletmeleri yükümlü kılınmıştır.

Yukarıda yapılan açıklamalar ışığında, Bakanlığımızca onaylanmış bulunan EFT-POS özellikli yeni nesil ödeme kaydedici cihazların uçak içi satış uygulaması yazılımlarının da mevcut olduğu, cihazların offline olarak (TSM Merkezi ile data hattı üzerinden sürekli bağlantı ihtiyacı olmaksızın) çalışmasına imkân sağlayacak özellikte bulunduğu ve bu nedenle söz konusu cihazların uçuşlar sırasında yapılan satışlarda offline olarak kullanılması, uçuşlar dışındaki kullanımlarda ise online olarak (TSM Merkezi ile data hattı üzerinden sürekli bağlantılı olarak) kullanılması gerekmektedir.

Söz konusu satış uygulamaları;

- Uçaklarda kullanılacak YN ÖKC' ye satış sistemi ile ilgili tüm verilerin (hostes bilgisi, uçak sefer no, ürün tanımları, döviz kurları vb.) uçak kalkmadan cihaza yüklenmesi,
- Uçak kalkış öncesi cihazın "Uçuş modu" nun aktifleştirilmesi,
- Uçaktaki satışların cihaz kullanılarak gerçekleştirilmesi (kartlı satışlara ilişkin bankanın provizyonu online bağlantı ihtiyacı olmaksızın otomatik olarak verdiği varsayılmakta), satışa ait fişin cihazdan verilmesi ve satışa ilişkin bilgilerin cihazda depolanması,
- Uçak varış noktasına geldiğinde, cihazların kullanıcı tarafından "On-line Mod" a alınıp üzerinde "Off-line" modda biriktirdiği satış ve provizyonlara ilişkin verileri TSM üzerinden ulaşması gereken noktalara aktarması,

şeklinde kullanılabilecektir.

Bilgi edinilmesini ve gereğini rica ederim.

(*) Bu Özelge 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 413.maddesine dayanılarak verilmiştir.

(**) İnceleme, yargı ya da uzlaşmada olduğu halde bu konuya ilişkin olarak yanlış bilgi verilmiş ise bu özelge geçersizdir.

(***) Talebiniz üzerine tayin edilmiş olan bu özelgeye uygun işlem yapmanız hâlinde, bu fiilleriniz dolayısıyla vergi tarh edilmesi icap ederse, tarafınıza vergi cezası kesilmeyecek ve tarh edilen vergi için

gecikme faizi hesaplanmayacaktır.

Bu metin Mevzuat Bankası (mevzuat.vergibulustayi.com) aracılığıyla gib.gov.tr arşivinden alınmıştır. Resmî işlemlerde Resmî Gazete metni esastır. — 18.09.2026